

HIZLI OKUMA TEKNİKLERİ GİRİŞ

HIZLI OKUMA ve SINAV TEKNİKLERİ EĞİTİMİ

Bir Girizgah İle Eğitimimize Başlayalım!

Okuma-yazma bilen herkes hızlı okuyabilir. Okuma doğuştan gelen bir yetenek değil; sonradan kazandığımız bir beceridir. Hızlı okuyup okuduğunuzu daha hızlı anlayabilmek için öncelikle öz güveniniz yüksek olması gerekir. Kendimize güvenip disiplinli bir şekilde çalışırsak 3 hafta gibi kısa bir sürede okuma hızımızı ve anlama oranımızı 2-3 kat artırabiliriz.

Eğitimimize başlamadan önce farklı metinlerde okuma hızınızı ve anlama oranınızı ölçeceğiz (Bu eğitime nasıl başladığımızı ve eğitim sonunda nasıl ilerlediğimizi görmek için.). Eğitim süreci içerisinde de farklı zamanlarda okuma hızı ve anlama oranları ölçülerek okuma hızı ve anlama oranınızdaki gelişimi takip edeceğiz. Kitabımızın son sayfasında yer alan tablomuza okuduğunuz metinler ile ilgili bilgileri yazarsak gelişimimizi takip etmek daha kolay olacaktır.

Kitabımızda yer alan bütün egzersizleri beraber yapacağız. Nasıl mı? Egzersizlerden önce videoları izleyin! Bu videolarda kurstaymışsınız gibi egzersizleri nasıl yapmanız gerektiğini anlatacağım. Şunu söylediğinizi duyuyor gibiyim: Aklımıza bir şey takılırsa sorabilir miyiz? Elbette, istediğiniz her şeyi sorabilirsiniz. Bir önceki sayfada verilen iletişim kanallarından bizlere ulaşabilirsiniz.

Unutmadan, sınavlara hazırlanan arkadaşlarımızla detaylı okuma bölümü bittikten sonra hızlı okuma teknikleri ile yeni nesil paragraf soru çözümleri yapacağız. Sizlere soruları soru türlerine göre nasıl okumanız gerektiğini ve sorularını hızlı ve doğru çözmeniz için nelere dikkat etmeniz gerektiğini yine sorular üzerinde videolu anlatacağım. Daha sonra da farklı sorular üzerinde sizler uygulamaya yapacaksınız.

Hızlı okuma eğitimi ile verimli ders çalışma yöntemlerini, dikkat ve odaklanmayı, çözdüğümüz testlerden daha fazla verim almayı, kendi çalışma planımızı oluşturmayı da öğreneceksiniz.

Tamam, başlıyoruz.

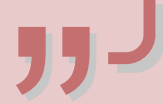

NOT

Eğitimimize başlamadan önce burayı dikkatli okuyalım!

Öğrenmek için hiçbir zaman geç değildir. Hızlı okuma eğitim setimizle ilk günden okuma hızınızı ve anlama oranınızı artırabilirsiniz.

3 haftada günlük 20-30 dakikalık çalışmalarla okuma hızınızı ve anlama oranınızı 2-3 kat artırabilirsiniz.

Gün içerisinde pek çok şey okumak isteriz; çünkü öğrendiğimiz pek çok bilgiyi okuyarak elde ederiz. Okuma sırasında yavaş okumaktan kaynaklı olarak okuduğumuz metni anlamakta zorlanırsınız. Hatta okurken dikkatimiz sürekli dağılır. Anlamak için ne kadar hırslanırsanız hırslanalım çoğu insan gibi pes edip okumaktan uzaklaşırız. Yavaş okuduğumuz için metinleri anlamakta zorlanırsınız ve okurken sıkılırız. Yavaş okuyanların ister istemez dikkati de dağılır.

Hızlı ve anlayarak okumak istiyorsanız hızlı okuma tekniklerini öğrenmemiz gerekir. Hızlı okuma teknikleri ile okuma hızınız arttığı gibi anlamamız da artacak. Hızlı okuma teknikleri ile kitap okurken hemen sıkılmayacak, dikkatinizi okuduğunuz metne vereceksiniz.

Hızlı okuma tekniklerini öğrenmek için;

1. Kararlı olmalısınız.
2. Kendinize güvenip karşınıza çıkan bir zorlukta hemen vazgeçmemelisiniz.
3. Yapabileceğinize önce kendiniz inanmalısınız.
4. Sabırlı olmalısınız.

Hızlı okuma eğitimleri bir beceri eğitimidir. Bir dans kursuna gittiğinizi düşünün. Eğitmenin gösterdiği bir dans figürünü kursiyerlerin hepsinin ilk denemede mükemmel yapmasını beklemek saçma olur. Kimi ilk yapıpta mükemmel yapacak kimi ikinci de kimi de beşinci tekrarlayışında. Siz o figürü yapmak için belki de saatlerce çalışacaksınız. Figürü yapmak için çalışmaktan vazgeçtiğiniz an asla yapamayacaksınız. Şunu unutmayın:

Kendimize güvenip yapacağımıza inanırsanız ve çalışmalarımıza devam edersek elbette o figürü biz de yapacağız. **Başarı için kararlı olmak gerekir.**

5. Disiplinli çalışmalısınız.

Bugünün işini yarına bırakmadığınız sürece sıkıntı yaşamazsınız.

Haftada bir değil üç-dört kitap okumanın ayrıcalığını yaşayın!

Ayrı bir beceri niteliğinde olan hızlı okuma, size normalin en az 2-3 katı kadar hızlı okuma fırsatı verecektir. Yani bu şu demektir: Bir haftada bir kitap okuyorsanız hızlı okuma becerisini kazandıysanızda haftada 2-3 kitap okuyacaksınız.

HIZLI OKUMA TEKNİKLERİ

Kitap okumanın zevkini çıkarın!

Hızlı okuma süreci aslında son derece sabır isteyen bir şeydir. Fakat bu beceriyi elde ettikten sonra artık zaman sizi değil, siz zamanı yönetebileceğiniz kıvama geleceksiniz. Bu da sizi son derece başarılı bir konuma getirecek ve gündelik hayat performansınızı da önemli ölçüde artıracaktır.

Sözcükleri resim olarak tanımaya başlayınca seslendirme azalacaktır.

Hızlı Okumanın En Basit Tanımı

Egzersizlere başlamadan önce hızlı okumanın ne olduğunu öğrenmek eğitimimiz açısından faydalı olacaktır. Eskiden hece fişleri vardı. Ali topu at. Ayşe topu tut. Hatırlayan vardır. Önce cümle, sonra kelime, sonra hece daha sonra da ses kavrattırıldı. Bütünden parçaya bir öğrenme. En son sesi öğrenirdik. Hızlı okuma mantığı aynı diyebiliriz.

NOT

Hızlı okumanın en kısa ve en güzel tanımı
"Beyin ile okumaktır."

Okuma sırasında birden fazla duyu organı harekete geçer. Ama okuma beyinde gerçekleşen zihinsel bir faaliyettir. Bu faaliyet sözcükleri tanıma ile başlar. Göz sözcükleri tanıyıp beyne iletir. Okuma, karmaşık bir zihin sürecidir. Okumanın farklı tanımları yapılmaktadır. Dediğim gibi kitabın teorik bilgiler bölümünde okuma, göz, beyin hakkında detaylı bilgi bulabilirsiniz.

Sayfalardaki QR kodları okutarak ders videolarına ulaşabilirsiniz.

Normal bir okur sözcükleri tek tek görür ve parçadan bütüne doğru bir kavrama gerçekleştirir. Hızlı okumada ise birden fazla sözcük (kelime grubu) aynı anda beyne gönderilir. Bütünden parçaya bir kavrama gerçekleştirir. Tek tek kelime görerek gerçekleştirdiğimiz okumalarda iç ses, dudak sesi ya da beyin sesi dediğimiz sese çoğu zaman okuma sürecine dahil olur. Hızlı okumada ise ses çoğu zaman azalır ya da kaybolur.

Okurken Seslendirme

Seslendirme iç ses, dudak sesi ya da beyin sesi olarak karşımıza çıkar. Aslında bu durum yani okurken seslendirme bir çoğumuzda vardır. Bu durum ilkokulda okuma öğrenmeye başladığımız zaman ortaya çıkar. İlkokulda sesle okumayı öğrendiğimiz için birçoğumuz sesli okuma alışkanlığı kazanırız. Sesli okuyan biri ister istemez yavaş okur ve sesli okumalarda anlama azalır. Okurken anlamamızın ve dikkatimizin dağılmasının en büyük nedenlerinden biri budur.

Hızlı okuma eğitimiyle ses tamamen kaybolmaz. Kaybolduğunu belirten hızlı okuma öğretmenleri de vardır. Hızlı okuma eğitimiyle sesli okuma eğilimimiz azalır, okuma sırasında çoğunlukla seslendirme kaybolur. Hızlı okuma eğitimlerimizde seslendirme azalır demek daha doğru olur. İç sesi, kurslarımızda okuduğumuz metnin akılda kalması için hatırlatıcı olarak kullanılmaktadır. Egzersizler kısmında bu sizlere de kavratılacak. Bakalım, seslendirme nasıl gerçekleşiyor:

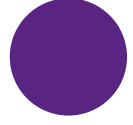
GİRİŞ

Red

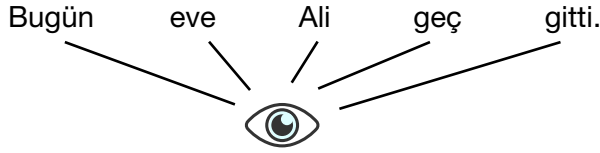
Yellow

Brown

Purple

Türkçeyi yeni öğrenen bir kişi düşünün. Yukarıdaki sözcükleri göz aracılığı ile beyne iletilir. Beyin kavrama, yorumlama yaparak çok hızlı bir şekilde dönüş yapar. Yabancı bir dildeki sözcükle ilk defa karşılaştığımızda beynimiz seslendirme yapmaya ihtiyaç duyar. Sözcüğü hızlı gösterdiğinizde sözcüğün anlamını biliyorsa seslendirme yapmadan göstereceğimiz renk kartelasından doğru olanı seçer.

Yukarıdaki cümleyi hızlı okuma bilmeyen bir kişi kelime kelime okur ve beyne gönderir. Beyin gruplama, yorumlama, kavrama yaparak yargıya ulaşır. Burada **“Bugün – eve – Ali –geç – gitti:”** kelimeleri ayrı ayrı algılanmaz. Beynimiz bütünden parçaya yönelik bir algılama yapar.

Mustafa Ruşen'nin Ağzından Hızlı Okuma

Okuma sırasında, okuyanın zihninde okuduğu kelimeler değil, kelimelerin anlamları belirir. Okuma işlemi sürerken hem okuduğumuzun anlamını kavramaya çalışır hem doğru okuyup okumadığımıza dikkat eder, hem de okuduklarımızın ne oranda gerçeğe uygun olduğunu araştırırız. Demek ki okurken anlamın yanı sıra kıyaslama, yorumlama ve yargılama da işin içine girer.

Bütün yazılı işaretler bir mesaj (iletişim), bir anlam taşır. Bunları kavrayamadıktan sonra, iyi okuma tekniğine sahip olmanın pek yararı yoktur.¹

Okumada duyu organları ve beyin ön plana çıkar. Hızlı okuma tamamen beyin ile okumadır.

Okuma Sürecine Daha Bilimsel Bakalım

Okuma beyinde gerçekleşen karmaşık bir süreç olup görme, işitme ve dokunma organlarının hareketleri ile zihnin kavrama çabasından oluşur. Okuma sırasında okuyanın zihninde kelimeler değil, kelimelerin anlamları belirir.²

1. Ruşen Mustafa, Hızlı Okuma, Alfa Yayınları, 29 Basım, Sayfa 25 Mart 2016 Melisa Matbaacılık İstanbul

2. Ruşen Mustafa, Hızlı Okuma, Alfa Yayınları, 29 Basım, Sayfa 25, Mart 2016, Melisa Matbaacılık, İstanbul

HIZLI OKUMA TEKNİKLERİ

Okuma, ilköğretimin ilk yıllarından başlayarak ömür boyunca kullanılan en etkili beceri ve bilgi kazanma aracıdır. Sürekli ve düzenli bir okuma ile anlama, kavrama, yorumlama, yargılama yetenekleri gelişmektedir ki bu nitelikler günümüzde daha da önem kazanmaktadır. Okuma, basılı sembollerin zihinde anlam kazanmasını, yeni bilgilerin işlenmesini ve değerlendirilmesini sağlayan bir araçtır. Okuma uzmanları, değişik anlamlar yüklemişlerdir okuma sözcüğüne. Bunlardan biri de şudur: “Basılı sözcükleri duyu organları yoluyla algılayıp bunları anlamlandırma, kavrama ve yorumlamaya dayanan zihinsel bir etkinliktir.”³

Okuma işleminde esas amaç, işaretlerden fikirlere süratle geçmeyi sağlamaktır. Şu halde okuma işleminde iki aşama vardır.

a) Duyu organlarıyla basılı harflerin, kelimelerin veya sayıların tanınması, birbirinden ayırt edilmesi:

Göz Etkinliği

b) Beyin etkinliği ile bu görüntülerle konuşulan dilin duyma uyarıcıları arasında çağrışım yapması:

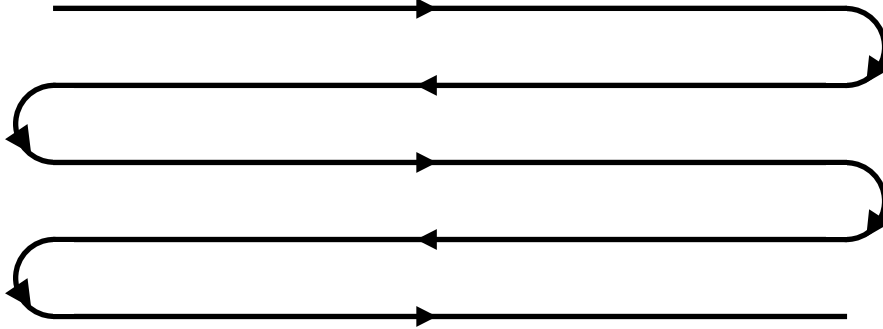
Beyin Etkinliği⁴

“ NOT

Sözcükleri resim olarak tanımaya başlayınca seslendirme azalacaktır.

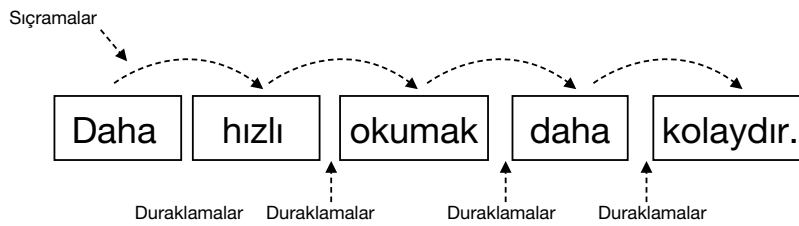
”

Nasıl Okuruz?

Okuma sırasında gözlerimiz sayfalar üzerinde resimdeki gibi hareket eder. Soldan sağa doğru ilerlerken satırın sonunda diğer satıra hızlı bir şekilde geçer. Bu işlem yaklaşık 2 saniye sürer.

Gözlerimiz hareket eden bir nesneyi algılamak için hareket eder. Duran bir nesneyi algılamak için durur. Okuma sırasında göz, sıçramalar ve duraklamalar yapar. Okuma duraklamalar sırasında gerçekleşir. Her duraklamada görme eylemindeki semboller beyne iletilir. Okuma merkezinde kavrama gerçekleşir.

3. Marmara Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Sınıf Öğretmenliği Ana Bilim Dalı, Okuma Zorluklarını Gidermede Bireyselleştirilmiş Öğretim Materyallerinin Etkinliği, Yüksek Lisans Tezi, Danışman : Yard. Doç. Dr. Murat Aşıcı, Beyhan Karahüseyinoğlu, İstanbul – 2002
4. 18 Ruşen Mustafa, Hızlı Okuma, Alfa Yayınları, 29 Basım, Sayfa 25, Mart 2016, Melisa Matbaacılık, İstanbul

Duraklamalar

Hızlı okuyamayan kişilerde duraklamalar zaman alır. Sözcükler tek tek beyne gönderildiği için okuma sırasında çok fazla duraklama gerçekleşir. Duraklamalar eğer hızlı okuma tekniği bilmiyorsanız okumayı sıkıcı hale getirir. Sık sık duraklama yapan ve hızlı okuyamayan bir kişinin duraklama anlarında dikkati de dağılır. Okuduğu metni anlamada zorlanır.

Hızlı okuma teknikleri ile okuma yapan biri daha az duraklar. Anlama arttığı gibi okuma sırasında dikkati de kolay kolay dağılmaz.

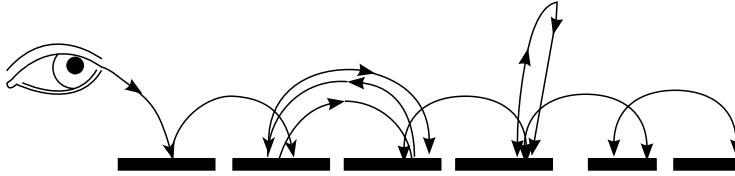
Hızlı okuma ile anlama artar, metin bütün olarak algılanır. Tek tek okuyan birinde ise detaylar ön plana çıkar. Seslendirme de olacağı için aslında her kelimeyi okuyup seslendirdiğinde anladığını düşünür. Ama metin içerisinde ilerlendiğinde sık sık geri dönüşler yapar; çünkü okuduklarını genellikle unutur. Hızlı okuma ile okuma sırasında unutma da azalır.

Sıçramalar

Göz bir sözcük ya da sözcük öbeğinden diğer sözcük ya da sözcük öbeğine geçerken sıçrama yapar. Sıçramalar okuyucunun okuma sırasındaki göz hareketleridir.

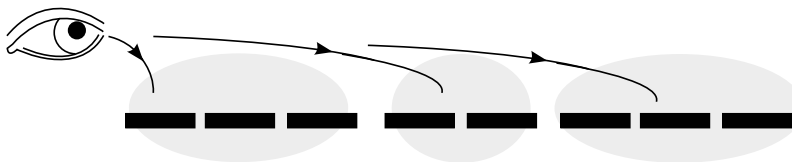
Sıçramalar duraklamalar kadar zaman almasa da yine de zaman alır. Gözün sayfa üzerindeki hareketinin hızlanması sıçramaların azalması ve aynı zamanda hızlanmasına bağlıdır. Sıçramalar ne kadar azalır, okumada geri dönüşler yaşanmazsa okuyucu daha hızlı okur. Göz egzersizleri ile sıçrama ve duraklamalar azalır, gözün sayfa üzerindeki hareketi hızlanır.

Kötü Okuyucu

Kötü Okuyucu

- Kötü bir okuyucu resimde gördüğümüz gibi tek tek görür. Sıçramaları yavaş olur. Sık sık geri dönüşler yapar.
- Sözcükleri okurken genellikle seslendirme yapar.

İyi Okuyucu

İyi Okuyucu

- Hızlı okuma eğitimi alan biri sözcükleri blok blok görür. Daha az duraklama yapar. Sıçramalar daha hızlı olur.
- Geri dönüşler yapmaz. İçten ya da dıştan sesli okumaz.

HIZLI OKUMA TEKNİKLERİ

Hızlı okuma ile

- Aynı süre içerisinde daha fazla metin okursunuz.
- Dikkatiniz kolay kolay dağılmaz.
- Metni okurken sıkılmazsınız.
- Daha iyi anlar ve unutmanız azalır.
- Okul ve iş hayatında başarınız artar.

NOT

Göz egzersizleri ile göz kasları gelişeceği için gözün görme açısı ve alanı genişler.

Hızlı okuma için

- Aktif görme alanı artırılmalı.
- Sözcükler hızlı bir şekilde görülmeli.
- Okuma ve anlamamızı azaltan frenler giderilmeli.
- Okurun kelime dağarcığı, bilgi, kültür düzeyi artırılmalı.

NOT

M. Ruşen çok hızlı okumak için çabukluk, kavrama ve belleme yeteneklerinin geliştirilmesi gerekmektedir, der.

Hızlı Okuma Eğitimi İle Neler Değişecek?

Bu eğitime başlamadan önce meraklarınızı giderelim. Hızlı okuma ve sınav teknikleri eğitimlerimizde sizlere neler kazandırmaya çalışıyoruz?

- Kursiyerlerimiz bazıları kursa başlar başlamaz gördüğü her şeyi hızlı okuyup kelime kelime anlayabilmek istiyor. Anlama okuduğunuz metne ve okuma amacınıza göre değişir. **Kurslarımızda iyi bir okur olacaksınız. İyi bir okur, okuma amacına ve okuduğu metnin içeriğine göre okuma hızını ve anlama oranını ayarlayan okurdur.** Sizlerde bu eğitimle iyi bir okur olup okuma amacınıza ve okuduğunuz metin içeriğine göre okuma hızınızı ve anlama oranınızı ayarlayabileceksiniz.
- Okuduğumuz metinleri bazen hatırlamada güçlük çekeriz ya da okuduğunuz sürece anlamadığımızı düşünürüz. Hızlı okuyan biri daha az unuttur. Bu eğitimde öğreneceğimiz **hızlı okuma ve hafıza teknikleri** ile okuduğumuz metinlerde **unutma azalacak.**
- Dikkati toplayamama, konsantrasyon problemi yaşayan birçok okur var. Bu noktada da bu çalışmalar sizlere yardımcı olacak. Okuma sırasında dikkatiniz dağılmayacak konsantrasyonunuz artacak.
- Okuma planları oluşturacağız. Günlük okumalarımızı daha rahat yapacağız.
- Roman, hikaye gibi sanatsal metinleri okurken daha keyif alacaksınız. Makale, deneme, fıkra ... gibi öğretici metinleri daha hızlı okuyup daha iyi anlayacaksınız.
- Gazete, dergi, e-posta, sosyal medya, blog okumalarını çok hızlı ve anlayarak yapacaksınız.
- Ders çalışırken daha kısa sürede yüzde yüz anlama yapacaksınız. Öğrendiğiniz bilgileri daha hızlı tekrarlar yaparak daha uzun süre aklınızda tutacaksınız.
- Okuma hızınız ve anlama oranınız verilen egzersizleri düzenli yaparsanız en az 2-3 kat artacak. Gazete, dergi gibi haber alma ağırlıklı okumalarda ve bazı metinlerde bu oran daha fazla olacak.

GİRİŞ

- Hızlı okuma teknikleri ile uzun paragraf sorularını daha kısa sürede okuyup doğru çözeceksiniz. Sınavlarda zaman yetiştirememeniz sorunuzun çözüleceği. Soruyu yanlış okumuşum gibi bahanelerinizi olmayacak.
- Göz kaslarınız gelişecek.
- Zaman yönetimini etkili bir biçimde kullanacaksınız.
- Yazılı ve sözlü iletişim becerileriniz artacak.
- Hafızanızı etkin kullanmayı öğreneceksiniz.
- Dikkat sorunlarınız azalacak.
- Odaklanma artacak.
- Motivasyon artacak.
- Öz güveniniz gelişecek.
- Aktif görme alanınız artacak.
- Net görmeye başlayacaksınız.
- Ders çalışma teknikleri öğreneceksiniz. Akademik başarılarınız artacak.
- Bilgi ve kültürel birikiminde artış olacak.
- Kelime dağarcığınız da artacak.
- Zihin, kavram haritaları kullanacaksınız. Tekrarlarınız kısalmayacak.
- Not alma tekniklerini öğreneceksiniz.
- Planlama becerileriniz gelişecek.
- Zihinsel gerileme azalacak.
- Analitik düşünmeniz artacak.
- Kitap okuma alışkanlığınız gelişecek.
- Eğitim hayatınızda başarılarınız artacak.
- Bu tekniklerle hızlı öğrenip kısa süreli tekrarlarla unutmanız azalacak.

HIZLI OKUMA TEKNİKLERİ

Not

Şunu da açıklamadan geçmememiz gerekiyor: Kurs sonunda bir dakikada kaç kelime okuyacağım? Bu soruya birçok kurum reklamlarda sayı belirterek cevap vermiş. Bizim herhangi bir sayı belirtmemiz mümkün değil. Kursa katılan ya da bu eğitimlere kitap veya hızlı okuma programlarımızla başlayan arkadaşlara şunu söyleyebiliriz: Okuma ve anlama hızları kişiye göre değişecektir. Eski okuma alışkanlıklarınız, hazırbulunuşluğunuz, sağlık, beslenme alışkanlıkları, ilgilerimiz... kültürel birikimimiz, kelime hazinemiz bizlerin birbirinden farklı okuma hızı ve anlama oranına sahip olmasında etkilidir.

Abartılı Okuma Hızlarından Kaçının!

Televizyonlara çıkan abartı sayılar var. Bu anlayarak hızlı okumakla mümkün değil. Peki, nasıl yapıyorlar? Sizlere de öğreteceğimiz atlayarak okuma ya da kaymağı alma yöntemleri gibi yöntemler kullanıyorlar. Bu tekniklerle yüksek anlama mümkün değil. Hızlı okuma ile ilgili geçmişte de günümüzde de okuma hızlarını abartarak reklam yapmaya çalışan birileri var. Abartılardan uzak durmak gerekir.

Bu konuyu Reha Oğuz Türkkan'ın "Photo Reading Anlayarak Hızlı Okuma" kitabından alıntı yaparak vermek istiyorum:

(Türkkan, Nisan 2000)

Okuma Hızını Abartanlar

Bunlardan cesur bir tanesi "Çok Hızlı Okuma" yı Türkiye'de ilk defa ben başlattığımda..." gibi cümleler kullandı. Bu gibi gerçek dışı iddiaların yazarın gençliğine verilir hoşgörülse de, bazılarının para hırsına kapılıp okuma hızını abartmaya kalkışmaları üzücüdür; faydalı bir eğitimin inandırıcılığını zedeler. Meselâ "Öğrencilerimiz dakikada, hem de tam okuyup tam anlayarak 10.000, 30.000, 50.000 kelime okuyabildi." tarzındaki gerçek dışı iddialar eğitimcilerle yakışmaz (**Gerçi bu kurs pazarlayıcılar eğitim kariyerli değil; ama artık öğretim işine girdiklerine göre, daha ölçülü konuşup yazmaları gerekir.**)

Bu rakamlar göz gezdirme tekniğine de uymaz.

...

Peki, "Hızlı Okuma'nın sınırı nedir? Türkkan'ın anlattığına göre, E. Wood'dan ders almış olan eski ABD Başkanı Kennedy' nin dakikada 2000 (bizde merhum Adnan Kahveci'nin bin küsur) kelime okuma başarıları güvenilir rakamlardır. Ama o bile kişilerin özel yetenekleri yüzünden olabilmıştır.⁵

Bugün 2000 kelimedenden fazla okuyan kişiler vardır. Ama abartılan rakamlar kadar değildir. Reha Oğuz Türkkan'ın yıllar önce veryansın ettiği sıkıntı maalesef bugün halâ devam etmektedir. Tv programlarında çocuklarla çıkıp yüzde yüz konsantrasyon yüzde yüz anlama gibi sloganlarla bir dakikadaki okuma hızı abartan her metni sanki aynı teknikle ve aynı hızla okuyabileceklermiş gibi yansıtın kişilere ve buna izin verenlere bunu yapmamaları gerektiğini tekrar belirtiyoruz.

5. Türkkan, Reha Oğuz, Anlayarak Hızlı Okuma, Alfa Yayınları, 2. Baskı Nisan 2000 Melisa Matbaacılık İstanbul Sayfa 15-16

Bir romanı o kadar abartı hızda okumak yerine romanın özetini okuyun daha verimli olur. İyi bir okur okuma amacına göre okuma hızını ve anlama oranını ayarlayan okurdur. Romanlar üzerinden verdiğim örneği daha iyi anlamanız için şunu söylemek isterim: Romanlar zevkle okunan eserlerdir ve insanlar zevklerine göre tercih ederler. Bir romanı çok hızlı okuduğunuzda bir filmin jeneriğini izlemiş gibi olursunuz. Onun için her şeyi doğru teknikte, doğru hızda ve doğru anlama oranında okumak gereklidir.

BU EĞİTİM SETİ DIŞINDA KURSA GİTMELİ MİYİM?

Bu eğitim setinde kurslarımızda verdiğimiz eğitimleri tabir doğruysa ayağınıza getirdik. Hızlı okuma kitabımızda yapacağınız tüm etkinliklerde yanınızda olacağım. Online hızlı okuma programımız ve kitabımızda yer alan tüm egzersizleri videoları izleyerek yapabilirsiniz. Kurslarımızda olduğu gibi yanınızda olacağım.

Hızlı okuma zor bir beceri değildir. Kurslarımıza gelemeyenler çok rahatlıkla bu hızlı okuma becerilerini bu kitapla kazanabilir. Başarı sizden geçiyor. Kararlı ve disiplinli çalışacaksa ilk günden başlayarak okuma hızımızda ve anlama oranımızda artışı kendimiz görebiliriz.

Eğitimlerimiz dört aşamadan oluşmaktadır:

1. Bilinçsizlik (Birinci Bölüm):

Derslerimize başlamadan okuma hızınızı ve anlama oranınızı ölçeceğiz. Eski okuma alışkanlıklarımızı bırakarak blok okuma yani hızlı okumayı kavrayacağız. Daha sonra fotoğrafik okuma çalışmaları yapacağız.

2. Çıraklık (İkinci Bölüm):

Fotoğrafik ve blok okumada anlamayı artıracak çalışmalar yapacağız. Farklı metinler üzerinde uygulamalar gerçekleştirip kavrama noktalarını kavrayacağız.

3. Kalfalık - (Üçüncü ve Dördüncü Bölüm):

İleri okuma tekniklerini öğreneceğiz. Üçüncü bölümde ileri okuma teknikleri becerileri üzerinde durup dördüncü bölümde ileri okuma tekniklerinde anlamayı artırıcı çalışmalar yaparak kazandığımız becerileri alışkanlığa çevireceğiz.

4. Ustalık (Beşinci ve Altıncı Bölüm):

Hızlı okuma eğitimimizin son günlerinde usta bir okuyucu olmak için adım atacaksınız. Ustalık bir ömür boyu sürecek. Her okuduğunuz kitap, öğrendiğiniz bilgiler, kelimeler, tanıdığınız yazarlar ustalığınızı arttıracak. Usta bir okuyucu bir metni eline aldığına nasıl okuyacağına karar verebilen kişidir. Kursumuz boyunca zikredeceğimiz "Her metni aynı hızda okuyamazsınız!" lafını sürekli hatırlayacaksınız. Beşinci bölümde detaylı okuma çalışmaları yapacağız. Detaylı okumalarda not alma teknikleri, zihin haritaları, kavram haritaları ve kendi öğretmenin ol çalışmalarını metinler üzerinde gerçekleştireceğiz. Bu bölümün son aşamasında öğrendiğimiz hızlı okuma tekniklerini ile yeni nesil paragraf soruları üzerinde uygulayacağız.

Eğitimleri eksiksiz tamamlayıp, kendi çalışma azminize bağlı olarak da, eski halinize kıyasla okumaya dair kötü alışkanlıklarımızdan kurtulup iyi bir okur olacağız.

OKUMA HIZIMIZI VE ANLAMA ORANIMIZI ARTIRMAK İÇİN NELER YAPMALIYIZ?

1. Görme alanı ve açısı genişletilmeli, okuma sırasında aktif görme alanından daha fazla yararlanmalı.

Görme alanımız genişledikçe aktif görme alanı da genişleyecektir. Okuma yaparken aslında sayfanın tamamını görürsünüz. Tek tek okuyan bir kişi ise sadece odaklandığı sözcüğü kavrar. Egzersizlerimizi yaparak daha fazla sözcüğü aynı anda kavrayacağız.

Bunun için kitabımızdaki ve kitapla beraber size verilen hızlı okuma yazılımımızdaki egzersizleri yapınız.

2. Gözlerimize hız kazandırmalıyız.

Eski okuma alışkanlıklarımızı bırakmanın zamanı geldi. Sözcüklere, sayılara resim ve şekil olarak bakıp blok olarak okuyacağız. İkinci çalışmamızda satır satır okumalar olacak. Biz buna genişletilmiş odak diyoruz. Üçüncü aşamada daha hızlı okuma çalışmaları yapacağız.

Bunun için kitabımızdaki ve kitapla beraber size verilen hızlı okuma yazılımımızdaki egzersizleri yapınız.

3. Okuma ile ilgili kötü alışkanlıklardan kurtulmalıyız.

Hızlı okumak için blok blok okuyun, okuma eylemlerinde amaç belirleyin, geri dönüşler yapmayın, okurken seslendirme yapmayın, pasif okuyucu olmayın, gözlerinize hareket kazandırın, sözcük dağılımını genişletin, bilgi ve kültür düzeyinizi arttırın.

4. Anlamak için sözcük dağılımımızı geliştirmeli ve sözcükleri ses olarak tanımak yerine resim olarak tanımalıyız.

5. Hızlı okumak ve anlamak için önce bütünü anlamalı okuma amacımıza göre detaylara girmeliyiz.

Okuma amacımız okuma hızımızı ve anlama oranımızı belirleyecektir.

6. Kavrama yeteneğimizi geliştirmeliyiz.

Okuduğunuz yazılarda iletilmek istenen düşünceleri algılamak, algılanan düşünceler arasında bağlantılar kurarak sonuçlar çıkarma işlemine "kavrama" denir.⁷

Bu bölümün gelişmesi için gözün hız kazanması, görme alanı ve acısının genişletilmesi, aktif görme alanından maksimum yararlanılması gerekir. Kavramada; okunacak metnin tanınması, hazır bulunuşluk, eski bilgilerin hatırlanması, eski bilgilerle bağ kurulması, hızlı ve dikkatli okunacak yerlerin bilinmesi kavrama yeteneğinin gelişmesi için önemlidir.

6. Peter Kump, Anlayarak Hızlı Okuma, Yakomoz Yayınları, 2. Baskı, Sayfa 20, Mayıs 2013, Melisa Matbaacılık, İstanbul

7. Ruşen Mustafa, Hızlı Okuma, Alfa Yayınları, 29 Basım, Sayfa 103, Mart 2016, Melisa Matbaacılık, İstanbul

Okuma sırasında beyin aynı anda birçok işlevi yerine getirir. Kavramada metnin zorluğu, yazarı tanıma, metnin üslubu, kullanılan dilin ağırlığı, teknik bilimsel metinlerde kişinin bilgi yeterliği önemlidir.

Kavrama yeteneğini geliştirmek için farklı metinler farklı okuma yöntemleriyle kitabımızda verilmiştir. Bunları yaptığınızda bir metni nasıl okuyabileceğinize siz karar vereceksiniz.

7. Belleme yeteneğini geliştirmeliyiz.

Belleme yeteneği süreç içerisinde artacak. Uсталık dediğimiz kısmın ömür boyu sürdüğünü ve bu sürecin bellemeyi artırdığını unutmayın. Belleme okudukça gelişecektir. Bunun için önce ilginiz olan alanlarda okumalı daha sonra bellemeyi geliştirmek için ilginiz dışında olan alanlarda da okuma çalışmaları yapmalıyız.

“İnsan her gün bir parça müzik dinlemeli, iyi bir şiir okumalı, güzel bir tablo görmeli ve mümkünse birkaç mantıklı cümle söylemeli.”

Goethe'nin bu sözünü unutmayalım. Belleme; okuduğumuz yeni kitaplarla, tanıştığımız yazarlarla, kültürel faaliyetlerle, eğitimle her gün gelişecektir.

Belleme yeteneğinin gelişmesi için hızlı okuma kitabımızda yer alan egzersizlerle birlikte online hızlı okuma programdaki egzersizleri yapın. Bunlar dışında da bol bol okuma yapmak gerekir. Okuma hızınız ve anlama oranınız artmaya devam edecektir.

Metinleri Daha İyi Anlamak İçin Ne Yapmalıyız?

- Ön okuma yapılmalı.
- Konu ve ana fikir belirlenmeli.
- Hızlı ve dikkatli okunacak yerler belirlenmeli.
- Metin ile ilgili sorular oluşturulmalı, amaç belirlenmeli.
- Metnin zorluğuna göre okuma tekniği belirlenmeli.
- Metinlerin kavrama noktalarını iyi bilmeliyiz. Kavrama noktalarında her zaman okuma hızımızı düşürüp aktif görme alanımızı daraltalım. Okuduğumuz yeri anlıyorsak aktif görme alanını genişletip okuma hızımızı artırabiliriz.

Burada yapmanız gerekenler metinler üzerinde uygulama yaparak sizlere kavratılacaktır.

HIZLI OKUMA TEKNİKLERİ

Metinlerde Kavrama Noktaları:

- İki nokta (:), tırnak (' '), soru (?), ünlem (!) işaretlerinin kullanıldığı yerler dikkatli okunmalı.
- Kalın (bold) eğik (italik) yazılar dikkatli okunmalı.
- Farklı puntodaki yerler dikkatli okunmalı.
- Özel isimlere, sayılara ve tarihlere dikkat edilmeli.
- Metindeki resimler, grafikler, tablolar atlanmamalı.
- Sembollere, işaretlere dikkat edilmeli.
- Ön söz, son söz, hakkında kısımları dikkatli okunmalı.
- Yazar hakkındaki bilgiler atlanmamalı.
- Metinlerdeki kaynakça, içindekiler kısmı atlanmamalı.
- Başlık ve ara başlıklara dikkat edilmeli.
- Her paragrafın giriş ve sonuç cümleleri dikkatli okunmalı.

Aşağıda verilen bağlaç ve edatların bulunduğu cümleler dikkatli okunmalı.

- √ Ve, hem, daha, bundan başka, bunun gibi, buna paralel, buna ilaveten, düşünce akışını aynı yönde devam edeceğini fikirlerin bir birine bağlanacağını işaret eder.
- √ Bu nedenle, bu yüzden, bundan dolayı, bunun sonucunda, bununla beraber, ağırlıklı düşüncelere geçileceğini işaret eder.
- √ Nihayet, özetlersek, yani, anlaşılacağı gibi, kısaca, gerçek şudur ki, başlıca, genellikle düşünce akışının sona geldiğini ana fikri vurguladığını gösterir.
- √ Ama, fakat, lakin, ancak kelimelerini düşüncelerin değişeceğine işaret eder.
- √ Buna rağmen, bundan başka, ayrıca, çünkü bilakis, aksine kelimeleri hem açıklama yapar hem de önceki düşünceleri gereksiz kılar.

Okuma Hızını Belirleyen Unsurlar

- Zekâ
- Çevre ve o anki ruhsal durum
- Okunan metnin zorluğu ve kolaylığı
- Okuyan kişinin kelime dağarcığının zenginliği
- Okuyan kişinin bilgi ve kültür düzeyi
- Okuyan kişinin anlama ve özümseme becerisi
- Göz eğitimi

Metinleri Anlamayı Belirleyen Unsurlar

Metinleri anlama becerisi için hızlı okuma teknikleri dışında aşağıda belirttiğimiz maddeler de önemlidir:

- √ Metin zorluğu
- √ Yabancı kelimelerin fazlalığı
- √ Yazarın üslubu
- √ Okurun yetenekleri
- √ Okurun bilgi-kültür düzeyi
- √ Zekâ
- √ Okurun konuya merakı
- √ Metin yazarını tanıma
- √ Okurun okuma amacı
- √ Okurun okuma becerisi

NOT

Süreç içerisinde zor metinleri daha iyi anlayacaksınız. Bunun için okumaya zaman ayırın farklı alanlarda kitaplar okuyun.

Okuma Hızını ve Anlama Oranını Düşüren Nedenler

1. Okuduğumuz Yazıya Konsantre Olamamak

Okuduğunuz yazıyı tanımiyorsanız, bir amacınız yoksa konu ilginizi çekmiyor ya da konuyla ilgili bilgilerinizi hafızanızda harekete geçiremiyorsanız metni anlamanız zorlaşacak. Sadece bunlar mı? Metindeki sözcüklerin anlamlarını bilmemeniz, metinle ilgili bilgilerinizin yetersiz olması, dış uyarıcılar...

Çocuklarda bazen de yetişkinlerde konuya olan ilgisizlik, metnin zorluğu, bilmediği kelimeler ve kavramların fazlalığı konsantre olmayı engeller.

Öğrencilere seviyelerinin üstünde metinler verdiğimizde anlayamam kaygısı artmakta ve okudukları metinlere odaklanamamaktalar. Öğrencilerin özgüvenlerini kaybetmemeleri için hızlı okuma eğitimleri sırasında öğrencilere seviyesine uygun faydalı metinler vermek daha yararlı olacaktır.

Hızlı okuma ile okuma süreniz kısılacak. Size öğreteceğimiz tekniklerle okuyacağınız metni daha hızlı tanıyacaksınız, metni nasıl okumanız gerektiğine karar vereceksiniz. Metinle ilgili sorular çıkaracak, amaç belirleyeceksiniz. Çalışmalarımız sırasında sizleri ilgilileriniz dışında zor metinlere yönlendirerek kelime dağarcığınızın gelişmesini sağlayacağız. İlginiz dışında ve okuduğunuz konuyla ilgili sınırlı bilginiz ya da hiç bilginiz olmadığı konularda da metinler okuyarak kendinizi geliştireceksiniz.

2. Göz İdmansızlığı

Okuma işlemini beynimizle yaptığımız, gözün ise fotoğraf makinesi objektifi görevini üstlendiği bilinen bir gerçektir. Eğitimsiz bir göz, satırlar üzerinde gezinir durur. Bu esnada duraklamalar ve sıçramalar uzunca bir süre alır. Anlayamadığı için de sık sık geriye dönüşler yapar. **Göz, çabukluk kazandırıcı birtakım tekniklerle eğitilmelidir.** Bilgisayarla hızlandırılmış kelime çalışmaları, slayt, tepегöz ile gittikçe hızlanan ve genişleyen kelimeleri görme çalışmaları yaparak göz çalıştırılmalıdır. Hızlı okuma çalışmalarına öncelikle göz çalışmaları ile başlamak gereklidir. Bunun için de gözlerimizin daha çabuk ve daha geniş alanı görme yeteneğini geliştirmemiz gerekir. Günlük yaşantımızda nasıl çevreyi geniş bir alanı göreceğ düzeyde görebiliyorsak, okuma işleminde de bunu yapmaya çalışmalıyız.⁸

3. Okuma Sırasında Geriye Dönüş Yapmak

Kötü okurlar cümledeki her heceyi her kelimeyi seslendirerek yavaş yavaş okurlar. Okuma sırasında da anlamayı artırmak için sık sık geri dönüşler yaparlar. Bu şekilde okumalarının nedeni önemli bir yeri kaçırmamak, metni iyi anlamak istemeleridir.

Geriye her dönüş zaman alır. Okuma süresini uzatır, okuyucuyu sıkar. Okuyucu belli bir süre sonra metinden uzaklaşır. Geri dönüşle okuma hızı azaldığı gibi anlama da düşer. Okumaya ayırdığımız zamanı boşa harcamış oluruz.

Çözüm: Okuma sırasında geri dönüşler yapmayınız. Okuma sırasında elinizde bir kalem bulundurun. Önemli gördüğünüz yerleri işaretleyiniz. Okumanız bittikten sonra işaretlediğiniz yerleri tekrar okuyun.

Geri Dönüşlerin Nedenleri:

- Kendimize olan güvensizlik
- Metinlerdeki düşüncelere karşı olma
- Metne, yazara ve konuya olan ön yargılarımız
- Metnin zorluğu
- Metinde kullanılan dil
- Kelime dağarcığının azlığı
- Okuma sırasında yaptığımız seslendirmeler
- Dikkat dağınıklığı
- Çevresel etkenler (gürültü gibi)
- Tek tek okuma
- Göz idmansızlığı
- Hızlı okumamak
- Pasif okuma

NOT

Ön okuma (fotoğrafik ve ileri okuma teknikleri) yapılarak metni tanıyabilir metnin ana fikrini, konusunu belirler, metinle ilgili sorular çıkarılarak pasif okumadan kurtulabilirsiniz.

8. Ruşen Mustafa, Hızlı Okuma, Alfa Yayınları, 29 Basım, Sayfa 51, Mart 2016 Melisa Matbaacılık İstanbul

4. Pasif Okuyucu Olmak

Okuma amacınız yoksa sadece okumak için okuyorsanız bir şey anlamayı beklemezin. Okuduğumuz metni tanımak, amaç belirlemek, metinle ilgili sorular oluşturmak ve soruların cevabını bulmak bizi pasif okuyucu olmaktan kurtaracaktır.

5. Hızlı Okursam Anlayamam Diye Düşünmek

Yavaş okuyanların daha iyi anlamadığını vurguladık. Hızlı okursanız anlama oranınız da düşmeyecek; çünkü beynimiz yüksek algılama düzeyine sahiptir. Hızlı okuyarak daha iyi anlayacaksınız. Yeter ki yapabileceğinize inanın! Egzersizlerde ve okuma çalışmalarında hızlı okudukça daha iyi anladığınızı göreceksiniz.

Hızlı okuyanların yavaş okuyanlara göre okuduğu metni daha iyi anladığını ve daha az unuttuklarını unutmayın!

6. Kültürel ve Akademik Yetkinliğin Yetersiz Olması

Bilgi ve kültür zenginliği anlamayı ve okuma hızını artıracaktır. Tam tersi bir durumda ise anlamada zorluk yaşanacaktır. Okuma ve anlama hızımız için iyi bir okur olmak gerekir. Okumaya başladığınızda emin olun zamanla hem bilgi hem de kültür zenginliğiniz artacaktır.

7. Kelime Dağarcığının Az Olması, Türkçe Dilbilgisi Kurallarının Az Bilinmesi

Bilgi ve kültür zenginliği içerisinde de bu konuyu düşünmek mümkün. Ana dilini iyi kullanamayan biri sözlü ya da yazılı anlamada kendini ifade etmede mutlaka zorluk yaşayacaktır. Hele de sözcük dağarcığımız geniş değilse... Dil bilgisi kurallarına bakmakta fayda var.

NOT

Metinlere ön okuma sırasında bilmediğiniz kelimelerin anlamalarına mutlaka sözlükten bakın. Zamanla sözcük dağarcığınız genişleyecektir.

Okuma Sırasında Yapmamız Gerekenler

1. Okuma Sırasında Başınızın Hareketlerine Dikkat edin!

Baş hareketinin kontrolsüzlüğü satırlar üzerinde başı sağa sola eğerek okuyorsanız başınızın hareketi hızınızı sınırlamış olacaktır. Bu olumsuz hareketi ortadan kaldırabilmek için bir elinizin avuç içini yanağınıza dayayarak başınızı sabitleyerek okumanızı sürdürmenizde fayda vardır.

NOT

Pasif okuyucu, okuma amacı olmayan okurdur.

HIZLI OKUMA TEKNİKLERİ

2. Okuma Sırasında Seslendirme Yapmayınız!

Seslendirmeler aslında okumayı öğrendiğimiz zaman kazandığımız bir alışkanlıktır. Gördüğümüz harfler, daha sonra heceleri, daha sonra kelimeleri daha sonra da cümleleri seslendirme yaparak okutmalarından kaynaklanır. Okuma sırasında seslendirme yapmayınız. Dudaklarınızı da kıpırdatmayın. İç sesle okuma hızımızı yavaşlatmaktadır. Bu alışkanlığı maalesef ilk okumayı öğrendiğimizde kazanmaktayız. İç sesle okumada sesi bazen yanınızdaki bir kişi de duyabilir.

İç sesimizi kimse duymuyor olabilir. Okuma sırasında dudaklarımız kıpırdamasa bile gırtlak ya da beyin sesi olarak kendimiz farkına varırız. Seslendirmeyi şöyle de anlatabiliriz; beynin görme alanı ile duyma alanları farklı yerlerdir. Beyinle okuma yaparken göz görme görevini yerine getirmiş beynin okuma alanında sözcüğü anlamlandırmış siz anlamlandırdığınız sözcüğü sese çevirerek aslında aynı işi iki kez yapmış oluyorsunuz. Kitabın başında bilmediğimiz yabancı sözcükleri beynin seslendirme ihtiyacı duyduğunu belirtmiştim. Sözcük dağarcığı geniş olan biri daha az seslendirme yapar. İç sesi kesmek zor olacak.

Kursiyerlerimizin iç sese çok takılı kalmalarını istemiyoruz. İç ses zamanla azalacaktır. İç sesin bir anda tüm metinlerde gitmesini beklemeyin. Süreç içerisinde iç ses azalacak, okumanın bazı yerlerde kaybolacaktır.

Seslendirme yapmamak için;

- ✓ Kitabımızdaki ve interaktif çalışmalarımızı düzgün yaparak aktif görme alanınızı genişletin. Kelimeleri blok blok okuyun.
- ✓ Nefes egzersizlerini düzenli yapın. Okuma sırasında nefes alışverişlerimizin düzgün olması gerekmektedir.
- ✓ Okuma sırasında dişlerinizin arasına kalem koyun.
- ✓ Göz egzersizlerinde sakız çiğneyin.
- ✓ Müzik dinleyin.
- ✓ Hâlâ iç ses var diyorsanız egzersizleri yaparken içinizden sayın. İlk başlarda anlama düşecektir. Ama iç ses azaldığında ya da tamamen bittiğinde anlamanız daha fazla olacaktır.

NOT

İç sesi hemen keserim diyenlere kulak asmayın! Zamanla azalacak ve belli bir süreden sonra kaybolacaktır.

NOT

Sözcük dağarcığınız genişledikçe seslendirme de azalacaktır.

3. Heceleyerek Okumayın!

Yavaş okursanız daha iyi anlamayacaksınız, hele de heceleyerek okursanız. Heceleme hem seslendirme yönünden sakıncalı hem de okuma zamanı yönünden. Süre arttıkça dikkat dağılacak, okunan metne ilgi azalacaktır. Beynin bütünden parçaya tümdengelim yöntemi ile algıladığını unutmayın. Hecelemede tam tersi gerçekleşeceği için anlama azalacak okuma hızı yavaşlayacaktır.

Hecelemeden dolayı düşünce sistemleri arasında tam olarak bir bütünlük sağlanmadığı zaman gerek dil becerilerinin gelişimi gerekse kavrama kabiliyeti zarara uğrayabilmektedir. Bu engel, fonksiyonel okumanın dışına çıkarak istenilen okuma davranışının önüne set çekmektedir. Bu yanlış okuma oldukça yorucu bir okumadır. Heceleyerek okuma, okuma hızı açısından engelleyicidir. Bunun yerine bütünü görme yoluna gidilmelidir (Sever ve Bşk. 1990: 11).

Heceleme davranışı, öğrenmekle öğrenmeme arasında kalan bir süreçtir. İlk okuma döneminde tümevarım yönteminin kullanılması bu sonucu doğurmuş olabilir. Harften heceye, heceden sözcüğe, sözcükten cümleye doğru bir sıra izlenirse heceleme davranışı oluşabilir. Bu durum hızlı okumayı ve anlamayı düşürür.⁹

Heceleme tekniği, bütün olarak kavrama yaklaşımına ters düşmektedir. Çünkü beynin hızı, görme hızından daha fazladır. Hecelemede beyin yorulur ve okuma zevki körelir.

Çözüm Önerileri

- ✓ Resimleme metodu uygulanmalı.
- ✓ Cümleyi oluşturan öğeler birlikte verilerek ezberletilmelidir.
- ✓ Daha sonra kelimeye, en sonunda da heceye geçilmelidir.
- ✓ Görme yelpazesi genişletilmelidir¹⁰.

4. Kelimeleri Tek Tek Okumayın!

Yavaş okuyarak daha iyi anlayamayacaksınız. Yavaş okuyanlar daha iyi anlasaydı heceleyerek okuyanların akademik başarıları okullarda daha iyi olurdu. Metinleri tek tek ve yavaş okursanız;

- ✓ Ayrıntılarla uğraşır önemli yerleri kaçırsınız.
- ✓ Sıkılırsınız.
- ✓ Metne konsantrasyon sağlayamazsınız.
- ✓ Dikkatiniz dağılır
- ✓ Geri dönüşler artar.
- ✓ Metne ilginiz azalır.
- ✓ Konudan uzaklaşılır.
- ✓ Yorulursunuz.
- ✓ Okuma geç olur.

NOT

Egzersiz çalışmalarını yaparken gerekli önemi verin. Blok okuma yaparken 2,3,4 veya 5'li kelime gruplarının altına ve tam ortasına bakarak görmeye çalışın.

Yukarıdaki saydıklarımızın olmaması için kelimeleri blok blok ya da ileri okuma teknikleri ile okumalısınız.

9. Yanlış okuma Tutum ve Davranışları, Salih Güler-Zekerya Batur, sbd.aku.edu.tr/viz/gulerer.pdf

10. Salih Gülerer, Zekerya Batur, Yanlış Okuma Tutum ve Davranışları,

Okumayı Engelleyen Diğer Faktörler

- √ Göz bozuklukları
- √ Kelimelerin tanınmaması, ayrıştırılmaması
- √ Zekâ geriliği
- √ Okuma güçlüğü
- √ Disleksi
- √ Hafıza kaybı

Okumayı Etkileyen Yanlış Alışkanlıklar ve Dış Faktörler

1. Parmakla Takip

İlk okuma döneminden kalan bir yanlış alışkanlıktır. Okuyucu satırları kaybetmemek için bu yola başvurmaktadır. Okuma hızını ve anlamayı olumsuz etkiler (**Sever ve Bşk., 1990: 11**). Bu davranış, hızla giden gözleri engelleyerek hem beyin-göz hem de beyin-algılama zincirini olumsuz etkiler.¹¹ Bu bakımdan “göz-ses uzaklığı” becerilerin kazandırıldığı dönemde aşılmalı ve beyin-göz takibi sağlanmalıdır. Böylece “göz-ses uzaklığı” dengelenirse okuma hızı artar (**Nas, 2002: 41-42**).¹²

Çözüm Önerileri

- √ Satır işaretçisi kullanılmalı (Güneş, 1997: 251),
- √ Satır araları çocuğun ya da okuyucunun düzeyine göre ayarlanmalı (Salih GÜLERER- Zekerya BATUR 79.),
- √ Okuma parçalarının puntoları seviyeye göre ayarlanmalıdır.

2. Göz-Başla Takip

Baş ve vücut hareketleriyle satırları takip etmek göz – satır mesafesini bozmaktadır (Güneş, 1997: 251). Bu durum gözü yorduğu gibi beyni de yormaktadır. Bu davranış, parmakla yapılan takip gibidir. Kelimeleri göz ya da başla takip ederek tek tek okuma, okuyucunun dikkatini dağıtacağı gibi algılama süresini de uzatır.

Çözüm Önerileri

- √ Başın sabitlenmesi için üstüne bir kitap konularak sağa sola dönüşleri engellenmeli, (84 Sosyal Bilimler Dergisi)
- √ Okuma metni, uygun mesafeye getirilmeli,
- √ Satır araları ve cümle uzunlukları düzeye uygun olmalı.

11. Güneş, Firdevs, Okuma-Yazma öğretimi ve Beyin Teknolojisi, Ocak Yay. Ank. 1997

12. Nas, Recep, Çocuk Edebiyatı, ezgi Kitapevi, Bursa, 2002.

3. Metin-Göz Mesafesini Ayarlayamama

Metin-göz mesafesini ayarlama, ilk okuma eğitimi sırasında kazanılması gereken bir davranıştır. Bu dönemdeki dik oturma ya da mesafeyi tam olarak ayarlama alışkanlığı olmadığı durumlarda çeşitli sorunlar ortaya çıkar. Göz çabuk yorulur ve zarar görür (Sever ve Bşk., 1990:11). Birey, okuma becerisini kazanıp kazanmama korkusuyla uğraşırken okuma materyallerini çok farklı şekillerde kullanabilir. Okuma parçasının kendisinden uzak olması, şifreleri çözememe ve anlayamama endişesi doğurabilmektedir.

Çözüm Önerileri:

- √ Okuma sırasında dik oturmalı,
- √ Mesafe yaklaşık 20–30 cm olmalı,
- √ Cümlelerin tamamını görmeye çalışılmalı,
- √ Metinler sütunlar şeklinde verilmelidir.

4. Ortam Engeli

Okuma ortamı, okumanın gerektirdiği okuma materyallerinden yoksun olduğu zaman, okuyucunun isteğini artıran ve motive eden temel etkenler olmayacaktır. Bu eksiklik, okuma hızını ve anlamayı olumsuz etkileyecektir. Ortamın araç-gereçlerden yoksun olması çocuğu yanlış okuma davranışlarına yöneltebilir.

Çözüm Önerileri

- √ Işık gözü yorucu olmamalı,
- √ Okuma düzeni tek kişilik olmalı,
- √ Sessizlik sağlanmalı (Sever ve Bşk., 1990: 9),
- √ Okuma salonunda A' dan Z' ye ansiklopedisi bulunmalı,
- √ Okuma salonunda Türkçe sözlük bulunmalı,
- √ Okuma salonunda deyim ve atasözleri sözlüğü bulunmalı,
- √ İlgi ve seviyeye uygun eserler olmalıdır (Güleryüz, 2003: 153).¹³

5. Öğretmen Faktörü “Çiçek ol!”:

Okuma sırasında, öğretmenin öğrencileri herhangi bir şekilde sınırlandırması doğru değildir. Bu durum hem algılamayı hem de bedensel hareketleri kısıtlar. Serbest düşünme ve hayal etme gücünü engeller. Okuma isteğini azaltır.

Çözüm Önerileri

- √ Okuma sırasında öğrenciler kısıtlanmamalı,
- √ Okuma ve dinleme şekillerine karışılmamalı,
- √ Okuma parçası okuyucunun ilgi ve ihtiyaçlarına cevap vermeli,
- √ Öğretmen tarafsız davranmalıdır.¹⁴

13. Güleryüz, Hasan Yaratıcı Çocuk Edebiyatı, Pegem Yayıncılık, Ank, 2003

14. Salih Gülerer, Zekerya Batur, Yanlış Okuma Tutum ve Davranışları, Sosyal Bilimler Dergisi,